

Asr-ı Saadetten ahir zamana bir izdüşüm: Risale-i Nur

Zonguldak / Kilimli'den Hasan Birben: “Risale-i Nur’un; hem Hazret-i Hasan’ın altı aylık yarım kalan hilâfetinin ahir zamandaki devamı olması, hem de Hazret-i Hüseyin’in yarım kalan hürriyet-i şer’iye mücadelesinin devamı olması ne anlama geliyor?”

Risale-i Nur Davasının Kökleri

Risale-i Nur müellifi Bediüzzaman Said Nursî, hem Hazret-i Hasan’ın (ra), hem de Hazret-i Hüseyin’in (ra) hem manen, hem maddeten, hem cismen, hem ruhen, hem aslen, hem neslen, hem anneden, hem babadan torunu olduğu gibi, Bediüzzaman’ın dâvâsı da o iki Cennet Efendisinin dâvâsının devamı ve mütemmimi niteliğindedir.

O iki reyhanenin dâvâlarını ahir zamanda Risale-i Nur dâvâsı temsil ediyor. Bediüzzaman bunu şöyle ifade ediyor: “Üveysi bir surette doğrudan doğruya hakikat dersimi Gavs-ı Azamdan (ks) ve Zeynelabidin (ra) ve Hasan, Hüseyin (ra) vasıtasıyla İmam-ı Ali’den (ra) almışım. Onun için, hizmet ettiğimiz daire onların dairesidir.”¹

Nebi-yi Zîşan Efendimiz (asm) buyurmuştur: “Biz Abdülmuttalib’in evlâtları, ümmetin efendileri yedi kişiyiz: Ben, Hamza, Ali, Cafer, Hasan, Hüseyin ve Mehdi’dir.”²

Hilafet ve Saltanatın Mahiyetleri Farklıdır

Efendimiz (asm): “Benden sonra hilâfet otuz senedir. Ondan sonra hükümdarlık ve saltanat gelir.” buyurmuştur. Bu hadiste Peygamber Efendimiz (asm) hilâfet ile saltanatı net olarak ayırıyor. Nitekim ilk otuz yılda hilâfet; adalet, hak, hukuk, merhamet, şecaat, şehamet, feragat, isar, hürriyet-i şer’iye gibi ne kadar güzel haslet varsa yaşanan bir değerler zincirinin mümessilidir. Yönetimde hürriyet-i şer’iye hâkimdir. Yönetilenler, yönetenleri sadece seçmek ve biat etmek değil, yönlendirmek, sorgulamak, denetlemek, uyarmak ve gerekirse kılıçlarıyla doğrultmak haklarına sahiptiler. Hilâfet esasen böyle bir anlayışı ortaya koymuştur.

İlk otuz yıldan sonra ise meliklik, saltanat ve hükümdarlık dönemleri başlamıştır. Her ne kadar isim yine halifelik olsa da, mahiyet saltanata kaymıştır. Meselâ seçim kaldırılmıştır. Yönetenler Bizans'ta olduğu gibi, babadan oğula otomatik olarak iş başına gelmiştir. Yönetilenlerin yönlendirme, sorgulama, denetleme, uyarma ve doğrultma hakları yoktur. Şer'î manada hürriyetleri yoktur. Hükümete serfuru etmekle yükümlüdürler.

İşte Peygamber Efendimiz (asm) bu sisteme saltanat diyor.

Hürriyet-i şer'iyenin hâkim olduğu yönetim sistemine ise hilâfet diyor.

Bu manada hilâfet ilk otuz yılda sona ermiş; yerine dünyevî saltanatlar gelmiştir.

Bediüzzaman Hazret-i Hasan'ın Halefidir

Âlem-i İslâm gerçek hilâfeti bir kere daha Risale-i Nur'un riyasetinde görmüştür. Bu hilâfette de başlangıçta olduğu gibi dünyanın saltanatı, alâyişi, nümayişi yoktur. Bu hilâfetin tahtı manevidir.

Kaderin ne büyük lütfudur ki, dünyevî hilâfetin ilga edildiği bir asırda, ipleri ve yönetimi yeniden manevî hilâfet almıştır. Dünyevîsi dünyevîlerin eliyle ilga edildiği gün, kader eliyle manevîsi hizmet başına geçmiştir. Bu hilâfetin hükmü kıyamete kadar bakidir.

İşte Bediüzzaman'ın müjdelediği, Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsinin Hz. Hasan'ın altı aylık hilâfetinin "bir muavini, bir mütemmimi, bir manevî veledi" olduğu ve "tam beşinci halife"³ manasında bulunduğu gerçeğinin manası kanaatimizce budur.

Bediüzzaman, Hazret-i Hüseyin'in Halefidir

Hazret-i Hüseyin (ra) her ne kadar halife olmasa da, Yezid'e karşı bir hürriyet-i şer'îye mücadelesi vermiştir. Bilindiği gibi Yezid, babası Muaviye öldükten sonra Bizans sistemiyle otomatik olarak iş başına geçmiş ve Müslümanlardan zorla biat almıştı. Bu ise şariat ve hilâfet olgularına zıttır. Nitekim bu sistemde Müslümanların hürriyet-i şer'îyesi otomatik olarak elden gidiyor. İşte Hazret-i Hüseyin (ra) hürriyet-i şer'îye için başını feda etmiştir.

Bediüzzaman diyor ki: "Vâesefâ ki, muhît-i zamânî ve mekânînin tesiriyle, hilâfet saltanâta inkılâp edip, istibdat bir parça hayatlandı. Tâ Yezid zamanında, bir derece kuvvet bularak, başını kaldırdığından, İmam Hüseyin Hazretleri hürriyet-i şer'îye kılıncını çekti, başına havâle eyledi. Fakat, ne çare ki, istibdâdın kuvveti olan cehil ve vahşet, cevânib-i âlemde zeynâb gibi Yezid'in istibdâdına kuvvet verdi."⁴

İşte başlangıçta hürriyet-i şer'iyeyi, meşvereti, şûrâyı, meşrûtiyet-i meşrûayı, daha sonra milletin söz sahibi olduğı bir dindar cumhuriyeti, ardından demokrasiyi -isimler değışse de bunların hepsi aynı manayı tanımlayan kavramlardır- Kur'ân'ın nassıyla ve dört mezhebin icmaı ile savunan Bediüzzaman, bu dâvâsı ile Hazret-i Hüseyin'in (ra) muasır bir halefi olduğunu göstermiş bulunmaktadır.

Dolayısıyla Bediüzzaman, hem Hazret-i Hasan'ın, hem Hazret-i Hüseyin'in dâvâsına hamil ve halef bulunmaktadır. Hem beşinci halife sıfatını üzerinde taşıyor, hem de hürriyet-i şer'ie manasını haiz gerçek demokratik değerleri âlem-i İslâm'ın önüne koyuyor.

Dipnotlar:

- 1- Emirdağ Lâhikası, s. 61.
- 2- Tılsımlar Mecmuası, Tenvir Neşriyat, s. 207.
- 3- Emirdağ Lâhikası-1, s. 73.
- 4- Münâzarât, s. 37.